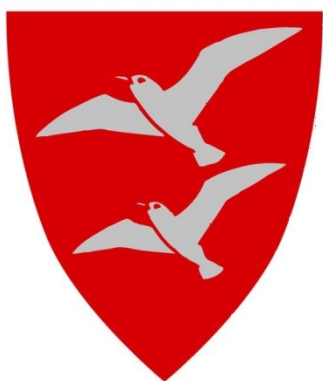
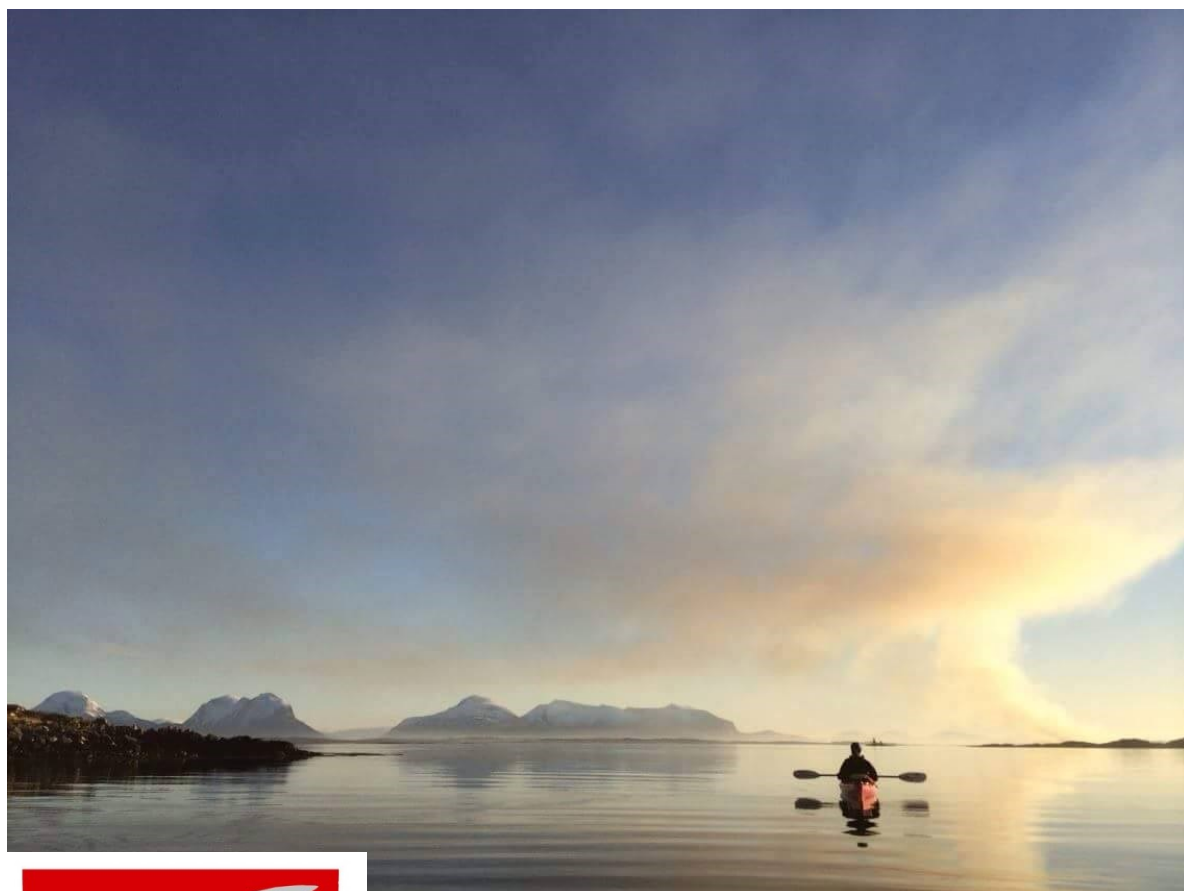

Plan for idrett og fysisk aktivitet 2015-2019

Smøla kommune

FORORD

Smøla kommunestyre vedtok i sak 48/13 planprogrammet for revidering av kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet med ferdigstillelse våren 2014.

Plangruppa har hatt følgende sammensetning:

- Leder: Jan Eirik Nordseth/Vetle Wang Soleim. (I formannskapssak 30/14 søkte Jan Eirik Nordseth om fritak fra vervet som leder i gruppa. I hans sted ble Vetle Wang Soleim valgt)
- Medlem: Anita Martinsen, Smøla Idrettslag
- Medlem: Ingunn Hjelkrem, Smøla Idrettslag
- Medlem: Laila Skaret, kulturrådgiver og sekretær, Smøla nærings- og kultursenter KF

Plangruppa orienterte i Formannskapsmøte 14.10-2014 om en utsatt prosess og ei tidsplan for ferdigstillelse av arbeidet som var forskjøvet med ca. 1 år.

Gjeldende kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet ble vedtatt i 2009, og er gjenstand for revidering. Idrett og fysisk aktivitet er viktig i arealforvaltningen og det kreves aktiv samfunnsplanlegging for å ivareta en fornuftig tilrettelegging og organisering av de ulike aktivitetene. Ved å utarbeide kommunedelplan som politiske styringsredskap for utviklingen innenfor idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv, skal områdene bli gjenstand for klare behovsvurderinger i forhold til samfunnsmessige og idrettspolitiske mål. Samtlige anlegg som er tildelt eller har søkt om spillemidler, er registrert i databasen www.idrettsanlegg.no.

Kommunedelplanen er en tematisk plan uten juridisk bindende virkning når det gjelder disponering av arealer. Eventuelle arealvurderinger som blir gjort i planen, er behovsorientert og må derfor tas inn i kommuneplanens arealdel for å få rettsvirkning.

Vedtatt kommunedelplan skal være et politisk styringsredskap og skal benyttes i administrasjonens daglige oppfølging av feltet idrett og fysisk aktivitet. Punkter som er mangelfulle eller mangler helt i denne planen, skal registreres fortløpende slik at de kan inngå ved første rullering. Planens handlingsprogram skal gjennomgå en årlig revisjon i forbindelse med søknader om spillemidler, dvs. tidlig på høsten. I denne perioden skal også data på basen www.idrettsanlegg.no gjennomgås.

Smøla kommunes planstrategi legger føringer for når planen skal revideres, men det er et ønsket mål om at planen skal revideres hvert fjerde år.

For plangruppa

For Smøla Nærings- og
kultursenter

Vetle Wang Soleim

Laila Skaret

Leder

Kulturrådgiver

INNHALDSFORTEGNELSE

Innledning.....	5
Hensikt og mål for planen	5
Klargjøring av begreper	6
Eksisterende aktiviteter, anlegg og områder på Smøla	8
Planforutsetninger	9
Planstatus.....	9
Mål og strategier i kommuneplanen	10
Generelle utviklingstrekk.....	12
Folkehelse	13
Smølas utviklingstrekk	15
Resultatvurdering	17
Gjennomførte tiltak i planperioden 2009-2014	17
Handlingsplan	20
Behov for aktiviteter og anlegg.....	20
Aktivitet og anlegg for planperioden 2015-19	22
Smøla og medlemskap i Friluftsrådet for Nordmøre og Romsdal	22
Folkehelseiltak	2
Friluftsliv og fysisk aktivitet.....	2
Friluftsliv og aktiviteter om vinteren	23
Ny barne- og ungdomsskole på Smøla	25
Merverdiavgift - kompensasjonsordning.....	25
Universell utforming	25
Faktorer for måloppnåelse	26
Prioritert handlingsprogram for anlegg 2015-19.....	27
Prioritering av anlegg 2015-19	28
Forholdet til kommuneplanens arealdel og økonomiplanen.....	30
Handlingsprogram for aktivitetstiltak	31

VEDLEGG.....	34
Vedlegg 2: Register med kart og oversikt over anlegg og områder for idrett og fysisk aktivitet	35
Registrerte lag og organisasjoner i Smøla med fysisk aktivitet som interesseområde.	41
Oversikt over aktuelle områder for statlig sikring av friluftsområder.....	43

Innledning

Etter plan og bygningsloven er kommunene pålagt å lage en planstrategi for hver politisk periode. Smøla kommunes planstrategi for 2012-2016 ble vedtatt i k-sak-84/12. I denne planstrategien er revidering av plan for idrett og fysisk aktivitet lagt inn som et av måla for 2014. Smøla kommunestyre vedtok i sak 47/13 26. sept. 2013 planprogrammet for revidering av kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet. Her beskrives prosessen i utarbeidelsen av ny plan, og programmet sier hvem som medvirker i planarbeidet. Av ulike årsaker fikk planen en forsinkelse på omlag 1 år. Formannskapet som styringsgruppe ble orientert om dette.

Vedtatt kommunedelplan og årlig rullering av handlingsprogrammet er en forutsetning for at idrettsanlegg kan bli tildelt spillemidler. Siste hovedrevisjon av kommunedelplanen for Idrett og fysisk aktivitet ble vedtatt i mai 2009 med virkning til 2012. Siden Smøla ikke fikk ferdigstilt ny plan, har den gamle vært gjeldende. Innlevering av spillemiddelsøknader har ikke vært påvirket av mangel på plan.

Proessen i forkant av planutarbeidelsen har bestått av en framtidskveld med deltakere fra lag og foreninger i regi av Møre og Romsdal Idrettskrets. Det har vært avholdt møter med referansegrupper og fagpersoner iht. planprogrammet. Her kan nevnes ungdomsråd, eldreråd, skoler, barnehagen ulike lag og foreninger, barnerepresentant og folkehelsekoordinator. Innspill fra disse møtene har blitt drøftet i plangruppa og plassert inn i planen. Formannskapet som styringsgruppe har vært orientert i to møter og deltatt med innspill.

Planen omhandler utviklingstrekk og anleggsbehov for neste fireårsperiode.

Hensikt og mål for planen

Statlige føringer

Utformingen av statens politikk på feltet idrett og fysisk aktivitet, herunder friluftsliv, er fordelt på tre departement. Kulturdepartementet, klima- og miljødepartementet og helse- og omsorgsdepartementet. Staten har som mål å legge til rette for at flest mulig skal kunne utøve idrett og fysisk aktivitet. Politiske føringer er gitt i følgende meldinger og veiledere:

- St.meld. nr. 26 (2011-2012) Den norske idrettsmodellen
- St.meld. nr. 39 (2000-2001) fra miljødepartementet – Friluftsliv
- St.meld. nr. 21 (2004-2005) Regjeringens miljøpolitikk og rikets miljøtilstand
- St.meld. nr. 47 (2008-2009) Samhandlingsreformen - Rett behandling på rett sted til rett tid
- St.meld. nr. 48 (2002-2003) Kulturpolitikk fram mot 2014 (Kulturmeldinga)

I følge pbl. § 6-1 skal de nasjonale forventningene følges opp i arbeidet med planstrategiene og bidra til at planleggingen i fylker og kommuner tar opp viktige utfordringer i samfunnsutviklinga

- Nasjonal strategi for et aktivt friluftsliv, strategidokument fra 2014
- Kulturdepartementets veileder: Kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet (rev. utg. 2014)

Kommunedelplanen er utarbeidet etter plan- og bygningslovens (pbl.) bestemmelser. Delplanen er koordinert med kommuneplanens kortsiktige del, som etter loven bl.a. skal omfatte et samordnet handlingsprogram for sektorenes virksomhet de nærmeste år. Eventuelle nye arealbehov inngår i kommuneplanens arealdel ved rullering av denne. Arbeidet med denne plana har vært koordinert med utarbeidelsen av ny arealdel av Smøla kommunes kommuneplan.

Planen er et politisk styringsdokument ut fra kommunens egen situasjon. Den skal ta opp relevante problemstillinger innenfor idrett og fysisk aktivitet, herunder friluftsliv og folkehelse.

Klargjøring av begreper

For bruk i kommunedelplanene har vi hentet begrepsavklaringer fra KUD's veileder for kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet. Disse bygger på Kulturdepartementets St.Meld. Nr. 26 (2011–2012) Den norske idrettsmodellen, og fra Klima- og miljøvern-departementets St.meld. nr. 39 (2000-2001) Friluftsliv - ein veg til høgare livskvalitet. De er ment å være hjelpemidler i planarbeidet, men kommunen står fritt til å bruke andre begreper eller definisjoner.

Idrett: Med idrett forstås aktivitet i form av trening, eller konkurranse i den organiserte idretten.

Fysisk aktivitet: Med fysisk aktivitet forstås egenorganiserte trenings- og mosjonsaktiviteter, herunder friluftsliv og aktiviteter preget av lek.

Friluftsliv: Klima- og miljøverndepartementet definerer friluftsliv som opphold og fysisk aktivitet i friluft i fritiden, med sikte på miljøforandring og naturopplevelser. Kulturdepartementet har valgt å la friluftsliv inngå i begrepet fysisk aktivitet.

Idrettsanlegg: I spillemiddelfordelingen opererer departementet med følgende klassifisering av idrettsanlegg:

- nærmiljøanlegg
- ordinære anlegg
- nasjonalanlegg

Den enkelte kommune (og fylkeskommune) kan selv avgjøre om en inndeling i kommune- og fylkesanlegg fortsatt skal opprettholdes på regionalt og lokalt nivå.

Med **nærmiljøanlegg** menes anlegg eller område for egenorganisert fysisk aktivitet, hovedsakelig beliggende i tilknytning til bo- og/eller oppholdsområder. Med nærmiljøanlegg menes kun utendørs anlegg. Anleggene eller områdene skal være fritt allment tilgjengelige for egenorganisert fysisk aktivitet, primært for barn og ungdom, men også for lokalbefolkningen forøvrig. Nærmiljøanlegg kan lokaliseres i tilknytning til et skoleanlegg eller idrettsanlegg. Ved samlokalisering med idrettsanlegg skal anlegget være for egenorganisert fysisk aktivitet. Nærmiljøanlegg skal ikke utformes for å dekke behovet for anlegg til organisert idrettslig aktivitet eller ordinær konkurranseidrett.

Ordinære anlegg er de tilskuddsberettigede anlegg som fremgår av Kultur-departementets publikasjon V-0732 - Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet. De ordinære tilskuddsberettigede anleggstypene er i hovedsak nært knyttet til konkurranse- og treningsvirksomhet for den organiserte idretten. De tekniske krav til mål og utforming av anleggene tar utgangspunkt i konkurransereglene til det enkelte særforbund.

Nasjonalanlegg er idrettsanlegg som tilfredsstiller tekniske og funksjonelle standardkrav for avvikling av relevante internasjonale mesterskap og konkurranser. Ordningen er meget begrenset, og det er Kulturdepartementet som etter uttalelse fra Norges Idrettsforbund, og de olympiske og paralympiske komiteer(NIF), gir et anlegg denne statusen.

Friluftsområder og friområder

Begrepet "friluft- og friområder" blir ofte brukt som fellesbetegnelser på grønne områder som er tilgjengelige for allmennhetens frie ferdsel. Friluftsområder er store, oftest uregulerte områder som omfattes av allemannsretten. Det er ikke krav om parkmessig opparbeidelse, kun tilrettelegging for bruk. Områdene benyttes til turer, jakt, fiske, fysisk aktivitet og trening. I kommuneplanens arealdel er friluftsområdene oftest avsatt under landbruks-, natur- og friluftsområder (LNF-område). I reguleringsplansammenheng kan friluftsområder avsettes til spesialområder for friluftsliv (jf. pbl. § 12-5, nr.5). Friområder er avgrensede områder med spesiell tilrettelegging og opparbeiding for allmennhetens uhindrede rekreasjon og opphold. Områdene er vanligvis ervervet, opparbeidet og vedlikeholdt av kommunen, og kan være parkanlegg, turveier, lysløyper, lekeplasser, nærmiljøanlegg og badeplasser. Inngrepsfrie naturområder i nærmiljøet, f.eks. koller, sletter og bakker kan også defineres som friområder. I kommuneplanens arealdel er friområder ofte vist som bygge-område på kartet, da de betraktes som en del av dette formål. I reguleringsplansammenheng er friområder en egen kategori (jf. pbl. § 12-5, nr. 3).

Eksisterende aktiviteter, anlegg og områder på Smøla

Smøla har i perioden 2009-2012 hatt en formidabel økning i aktivitetstilbudet til befolkningen. I 2009 stod Smølahallen ferdig. Samme året ble 20 turposter ferdig merka. I 2011 åpna Smøla Idrettslag kunstgressbanen på Hopen og gjennom disse byggetiltaka har den idrettslige aktiviteten for hele kommunen blitt mer samlet og styrket. Idrettslaget driver godt og har utvida sitt aktivitetstilbud.

Friluftslivet er en av de viktigste fritidssysler på Smøla. Smøla Idrettslag registrerer antall turgåere på 20 poster ute i Smølanaturen. I planperioden har antallet turer økt betraktelig. Idrettslaget legger også ut orienteringsposter som er svært godt besøkt. Dette indikerer at befolkningen i større grad enn før benytter seg av turtilbud og at tilrettelegging for fri egenaktivitet tiltaler folk og stimulerer til fysisk aktivitet. En har også registrert en økende interesse for sykkel sport og Smøla sykkelklubb er etablert i perioden. De arrangerer blant annet sykkeløpet "Smøla Rundt" og aktiviteter for barn.

I forbindelse med verneplan Smøla vedtatt i Stortinget januar 2009, fikk Smøla stimuleringsmidler til utvikling av reiselivet. Disse har blant annet vært brukt til bygging av gapahuker/fugleskjul og til utvikling av kajakktilbud i kommunen. Kajakinteressen har vokst mye det siste året, og mange deltar på turer eller opplever skjærgården på egen hånd.

Smøla golfklubb opprettholder golfbanen på Dyrnes for aktivitet. Trimrommet i Smølahallen er flittig brukt. Sommeren 2014 kom et nytt tilbud innen idrett på Smøla; for første gang ble Smøla Triathlon arrangert.

Organisert idrett er voksende på Smøla. Siden Idrettslaget Væring ble nedlagt, har Smøla Idrettslag vært det eneste idrettslaget på Smøla. Idrettslaget driver mye aktivitet i Smølahallen og på kunstgressbanen på Hopen. Fotball er den største aktiviteten, og det som fenger Smølværingene mest. Smøla IL har også "allidrett" for barn fra 3-6 år en gang pr uke i tillegg til blant annet gubbe trim, klatring, håndball og aerobic.

Skytterlaget er også svært aktivt, med mange barn og unge som deltar når på de ukentlige treningene. Dette gjenspeiles i de planer som Smøla Skytterlag har med bygging av innendørs skytebane og rehabilitering/universell utforming av skytterlagets hus i Nelvika.

Idrettslaget og andre lag har gjennom hele året trim for voksne. Særlig kan nevnes LHL sitt tilbud som aktiviserer ei sammensatt gruppe for trim og trening to ganger pr uke. Dette er et aktivitetstilbud som benyttes av alle aldersgrupper, og som er populært.

Det legges ned utallig timer med frivillig arbeid både på trener/ledersiden og for å holde anleggene i orden. Dette er svært positivt og en nødvendighet for å skape aktivitet på et bredt plan.

Planforutsetninger

Planstatus

Nasjonale og regionale planer

Mål og rammer for den nasjonale politikken blir formidlet gjennom stortingsmeldinger, rikspolitiske retningslinjer, rundskriv, bestemmelser for tilskuddsordninger m.v.

Som begrunnelse for medvirkning og støtteordninger til idrettsformål har staten tradisjonelt framhevet at idrett og fysisk aktivitet både har egenverdi og nytteverdi. Idrettens egenverdi tar utgangspunkt i at det sentrale er selve opplevelsen av å utøve aktiviteten. Et annet hovedargument er at utøvelse av idrett ofte er ensbetydende med deltakelse i et fellesskap. Idrettens nytteverdi er fra statens side særlig knyttet til folkehelseperspektivet. Visjonen innebærer at staten har som mål å legge til rette for at flest mulig skal gis mulighet til å utøve idrett og fysisk aktivitet. Det understrekes i St. meld. nr. 26 (2011-2012) «Den norske idrettsmodellen», at staten gjennom sin idrettspolitikkk bør ha et særlig ansvar for gruppene barn (6-12 år) og ungdom (13-19 år).

Klima- og miljøverndepartementet har det formelle ansvar for politikktutforming for friluftsliv. Begrunnelsen for å ha en offentlig friluftslivspolitik er basert på helsepolitiske og miljøpolitiske argumenter i St. meld. 40 (1986-87) "Om friluftslivet", og St.meld. 39 (2000-2001) "Friluftsliv- ein veg til høgare livskvalitet". Formålet med Friluftsliven, sist endret i 2013, er å verne friluftslivets naturgrunnlag og sikre allmennheten fri ferdsel og opphold i naturen, slik at muligheten til å utøve friluftsliv som en helsefremmende, trivselsskapende og miljøvennlig fritidsaktivitet, bevares og fremmes.

Staten har følgende virkemidler for å stimulere til utvikling av idrett og fysisk aktivitet, herunder friluftsliv:

- Spillemidler
- Midler til friluftsliv
- Miljøtiltak i landbruket
- Statlig sikring av friluftsområder gjennom ordninger i Direktoratet for naturforvaltning.

Møre og Romsdal fylke er gjennom plan- og bygningsloven pålagt å sørge for at det innen fylkets område utføres en løpende fylkesplanlegging. Fylkesplan for Møre og Romsdal 2014-2020 er gjenstand for revidering, men har som hovedmål å samordne statens, fylkets og hovedtrekkene i kommunenes fysiske, økonomiske, sosiale og kulturelle virksomhet i fylket.

Fylkesdelplan for kultur 2014-17 er fylkets siste vedtatte plan innen området idrett og fysisk aktivitet, herunder friluftsliv. De viktigste delene av en sektorplan kan for eksempel tas inn i en samlet fylkesplan for kultur.

Kommunale planer

Kommuneplanens samfunnsdel for Smøla ble vedtatt i sak 33/08 29.05.08. Smøla kommune reviderer arealdelen av kommuneplanen i løpet av 2014/15. Samfunnsdelen er i 4-årsperioden ikke vurdert til revidering. Planforutsetningene er en analyse av trender og utviklingstrekk på det nasjonale, regionale og lokale nivå, samt innenfor sentrale områder som direkte eller indirekte påvirker levekårsforholdene til Smølas innbyggere. Denne analysen er lagt til grunn for å klargjøre hvilke forutsetninger og utgangspunkt samfunnsutviklingen på Smøla står ovenfor og pekt på viktige utfordringer i planperioden.

- Utfordringer knyttet til Smølas geografisk utgangspunkt med tanke på kommunikasjon og samferdsel, samt til ressursgrunnlaget som ligger til grunn for næringsutvikling.
- Videreutvikle en levedyktig kommune gjennom samfunnsutvikling, bolyst og livskvalitet. Dette inkluderer et samlet tilbud av opplevelse, sosiale vilkår, trygghet, natur- og kulturkvaliteter o.l.
- Nedgang i befolkningstallet og skjev kjønnsfordeling.
- Utfordringer knyttet til videreutvikling av næringsstruktur og å øke sysselsettingen.
- Kommunen som organisasjon har flere utfordringer; som tjenesteyter, som tilrettelegger av virksomhet og som utvikler av lokalsamfunnet.
- Videreutvikle mulighetene for interkommunalt samarbeid for å bevare faglig kompetanse og styrke tjenestetilbudene.

Utfordringene henger nøye sammen med hverandre og er gjensidig avhengig av hverandres utvikling. En god samfunnsstyring forsterker kravet til kommuneplanen som strategisk plan for utviklingen av kommunen både som samfunn og som organisasjon.

Mål og strategier i kommuneplanen

For å møte utfordringene nevnt ovenfor, er det satt opp ulike hovedmål og strategier for dette. Ut i fra dette er det krystallisert ut 6 hovedmål med tilhørende strategier:

1. Infrastruktur og kommunikasjon
2. Samfunnsutvikling og bolyst
3. Næringsutvikling
4. Helse og omsorg
5. Oppvekst
6. Smøla kommune som organisasjon og tjenesteyter

Hovedmål nummer 2 om samfunnsutvikling og bolyst og nummer 5 om oppvekst, er de som er relevante for denne planen.

- Hovedmål nr. 2: Smøla skal være en levedyktig kommune med fokus på samfunnsutvikling og bolyst

Dette målet fokuserer på å videreutvikle en levedyktig kommune gjennom samfunnsutvikling, bolyst og livskvalitet og inkluderer vårt samlede tilbud av opplevelser, sosiale vilkår, trygghet, natur- og kulturkvaliteter og lignende.

Strategiske føringer:

- Samfunnsutvikling og tilrettelegging for attraktive bomiljø
- Tilrettelegging for fritidsbebyggelse
- Bevisstgjøring av natur og miljø
- Tilrettelegging for og inkludering av funksjonshemmede og andre utsatte grupper
- Et allsidig kultur- og friluftsliv som skaper identitet og stedstilknytning

Et allsidig kultur- og friluftsliv som skaper identitet og stedstilknytning, kan gjennomføres ved å:

- videreutvikle støttefunksjoner for frivillige lag og organisasjoner
- videreformidle kulturmidler
- tilrettelegge og videreformidle de automatisk freda kulturminnene
- tilrettelegge areal for friluftsmål
- tilrettelegge idretts- og friluftslivsaktiviteter,
- bevisstgjøre og videreutvikle de kultur- og friluftstilbud vi har i dag
- videreutvikle bibliotektenester

➤ Hovedmål nr. 5: Smøla kommune skal gi barn og unge livsverdi og framtidstro med fokus på læring for livet i et trygt og utviklende miljø

Dette målet har fokus på skole og barnehagetjenester som grunnleggende funksjoner for all samfunnsutvikling på Smøla. Skape nærmiljø med rom for lek og aktivitet for at barn og unge skal få utvikle egenskapene sine optimalt.

Strategiske føringer:

- Opplæringscenter / kompetansesenter
- Kultur- og idrettsskole
- Tilpasset opplæring for barn og unge
- Bygninger og læringsmateriell
- Sikre brukervedvirkning

Kultur- og idrettsskole, kan gjennomføres ved å:

- tilrettelegge for idrett og friluftsliv (leirskole)
- utvide tilbudet med kunst og håndverk
- utvidet skoletilbud også for voksne
- tilrettelegge opplæring for psykisk og fysisk utviklingshemmede
- skape et tilbud innen mekanikk/motorsport

I handlingsplan/økonomiplan 2014-18 vedtok Smøla kommunestyre å bygge ny grunnskole på Hopen. Dette vil ha stor betydning for samfunnsutviklingen på Smøla. Ikke minst må en planlegge for tilrettelagte aktivitetsarenaer i tilknytning til skolen.

Generelle utviklingstrekk

I veilederen for kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet (2014), viser en rekke norske og utenlandske undersøkelser følgende utviklingstrekk:

Fysisk aktivitet og mosjon er en av de vanligste fritidsaktivitetene i befolkningen. Flere og flere trener aktivt og ofte, og stadig færre trener aldri. I 2010 oppga 74 prosent av den voksne befolkningen at de driver fysisk aktivitet i form av trening eller mosjon på fritiden minst en gang i uka mot 58 prosent i 1985. Til tross for at stadig flere rapporterer at de trener og mosjonerer på fritiden, har det totale omfanget av fysisk aktivitet i befolkningen gått ned. Dette skyldes i stor grad at hverdagsaktiviteten går ned. Helsemyndighetenes anbefalte minimumsnivå når det gjelder fysisk aktivitet i forhold til helsegevinst er 30 minutter daglig aktivitet med moderat belastning. Dette gjelder for voksne og friske eldre. En kartlegging av fysisk aktivitetsnivå hos voksenbefolkningen fra 2009 viser at bare 20 prosent av voksenbefolkningen tilfredsstillende disse kravene. Voksne som driver idrett eller fysisk aktivitet gjør dette egenorganisert eller i stadig større grad i private treningsentre. Det viktigste det offentlige kan bidra med ovenfor den gruppen av voksne som allerede er fysisk aktive, er utbygging av idrettsanlegg og sikring av områder der aktiviteten kan foregå. Også for inaktive vil en tilpasset anleggsutvikling være viktig.

Utviklingstrekk hos barn og ungdom

Barn og ungdom anbefales å være i aktivitet i minst 60 minutter hver dag, og aktiviteten bør ha både moderat og høy intensitet. Det store flertallet av norske barn er med i norsk idrett på et eller annet tidspunkt, og mange deltar i flere idretter. Barn fra 6 til 12 år er den aldersgruppen som har flest aktive i norsk idrett. I denne aldersgruppen er det gjennomgående flere medlemskap i idretten enn individer i populasjonen. Fra 12–13 års alder er det et jevnt fall i deltakelse i organisert idrett gjennom tenårene.

Folkehelsestudier viser at norske barn og ungdom bruker en stadig større andel av dagen til stillesitting og en stadig lavere andel oppfyller de faglige anbefalinger om i gjennomsnitt minst 60 minutters daglig moderat fysisk aktivitet. Aktivitetsnivået synker kraftig fra 6 til 15 år. Blant 6-åringene er over 90 prosent av guttene og over 80 prosent av jentene i fysisk aktivitet mer enn 60 minutter per dag. Blant 9-åringene er tallene synkende og bare halvparten av 15-årige jenter og gutter er tilstrekkelig fysisk aktive. Kartleggingen bekrefter økende stillesitting også blant barn og ungdom. 15-årige gutter tilbringer størst andel av dagen – hele 70 % av tiden – og mer enn det pensjonister gjør – til stillesittende aktiviteter

Folkehelse

Befolkningens helse er blant samfunnets viktigste ressurser. Det er fortsatt et stort potensial i å fremme helse og forebygge sykdom og for tidlig død. Det er et samfunnsansvar å bidra til god helse i hele befolkningen. Med folkehelse menes befolkningens helsetilstand og hvordan helsen fordeler seg i befolkningen. Definisjonen på folkehelsearbeid er; samfunnets innsats for å påvirke faktorer som direkte eller indirekte fremmer befolkningens helse og trivsel, forebygger psysisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse, eller som beskytter mot ytre helsetrusler, samt arbeid for en jevnere fordeling av faktorer som direkte eller indirekte påvirker helsen. Det har i de senere år blitt slått fast at fysisk aktivitet er et virkemiddel for å bedre folkehelsen. WHO har beregnet at 1/3 av alle sykdommer i vestlige land skyldes livsstilen vår – herunder fysisk inaktivitet. Økt fysisk aktivitet for bedre folkehelse har derfor blitt et prioritert satsningsområde.

Smøla har siden 2012 hatt 50% stilling som folkehelsekoordinator. Et av tiltaka som har ligget til denne stillingen har vært utarbeidelse av en folkehelse rapport for Smøla. Rapporten er utarbeidd men pt ikke publisert.

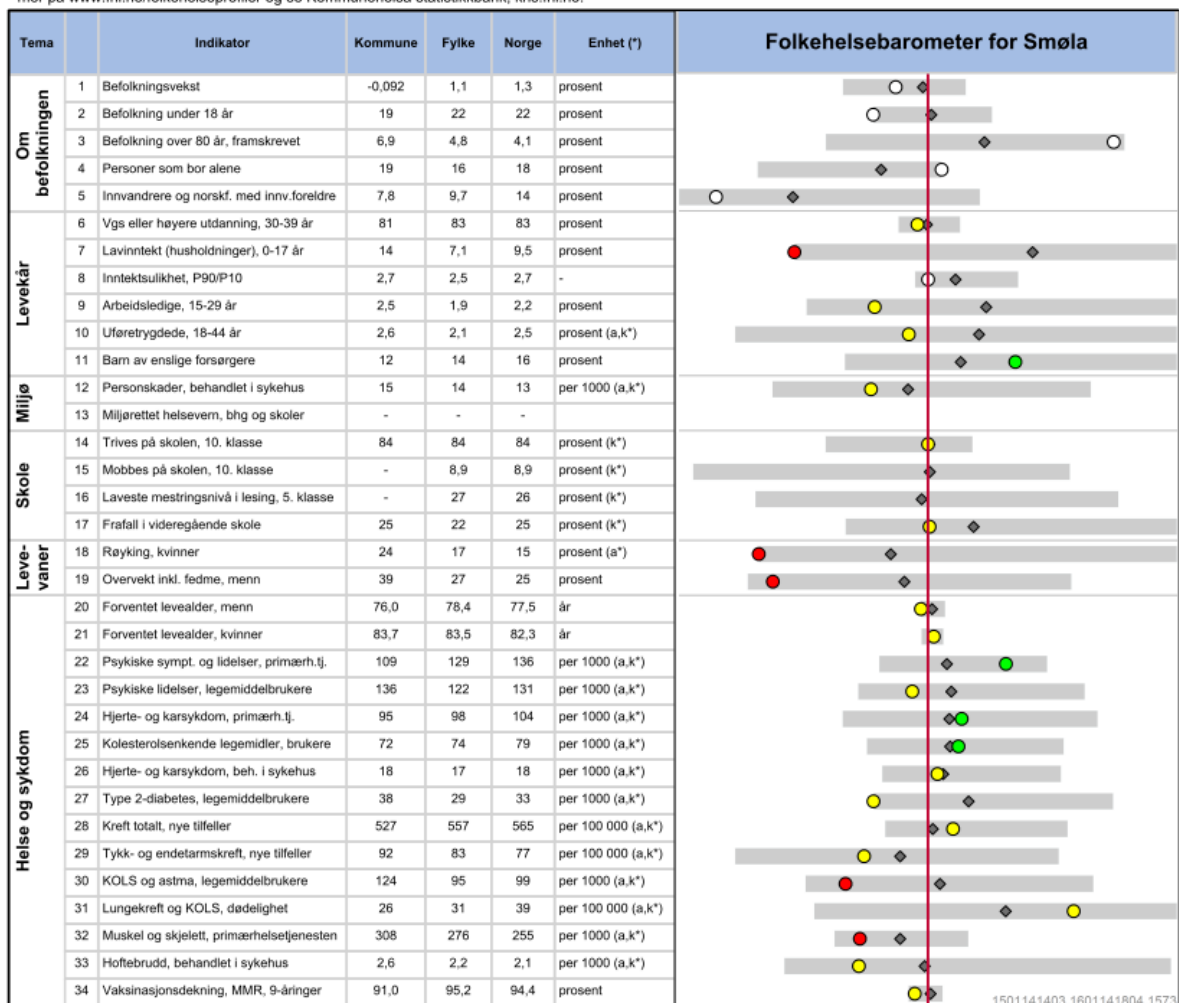
Folkehelsebarometer for din kommune

I oversikten nedenfor sammenlignes noen nøkkeltall i kommunen og fylket med landstall. I figuren og i tallkolonnene tas det hensyn til at kommuner og fylker kan ha ulik alders- og kjønns sammensetning sammenlignet med landet. Statistikk uten alders- og kjønnsstandardisering finnes i KommuneHelsa statistikkbank, khs.fhi.no. Forskjellen mellom kommunen og landet er testet for statistisk signifikans, se www.fhi.no/folkehelseprofiler

- Grønn verdi betyr at vi med høy grad av sikkerhet kan si at kommunen ligger bedre an enn landet som helhet
- Rød verdi betyr at vi med høy grad av sikkerhet kan si at kommunen ligger dårligere an enn landet som helhet
- Gul verdi forteller at vi ikke med sikkerhet kan si om kommunen ligger dårligere eller bedre an enn landet
- Ikke testet for statistisk signifikans
- ◆ Verdien for fylket (ikke testet for statistisk signifikans)
- ▬ Verdien for landet som helhet
- ▬ Variasjonen mellom kommunene i fylket

Halvsirkler: Kommuneverdier som er mer enn dobbelt så høye som landsverdien eller mindre enn halvparten av landsverdien, vises som en halvsirkel i figurens ytterkant.

En «grønn» verdi betyr at kommunen ligger bedre an enn landet som helhet, likevel kan det innebære en viktig helseutfordring for kommunen da landsnivået ikke nødvendigvis representerer et ønsket nivå. For å få en mer helhetlig oversikt over utviklingen i kommunen kan du lage diagrammer i KommuneHelsa statistikkbank. Les mer på www.fhi.no/folkehelseprofiler og se KommuneHelsa statistikkbank, khs.fhi.no.

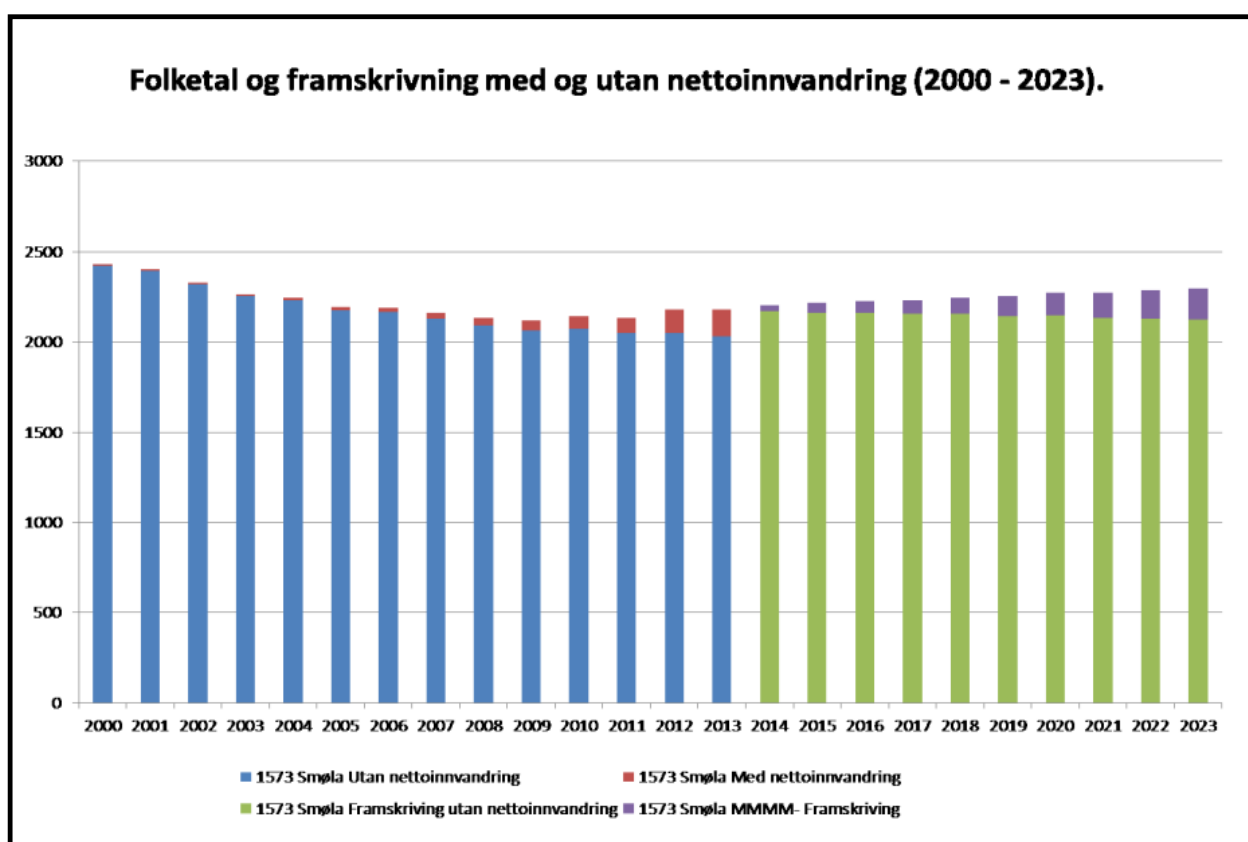

Smølas utviklingstrekk

Folketallet i Smøla var 01.01.2014 på 2146 innbyggere. Det er viktig å understreke at det har skjedd store endringer de siste 5 årene hvor utfallet og effektene ikke kommer frem i en statistisk fremstilling, samt at Smøla har et mer gunstig utgangspunkt enn hva statistikken viser.

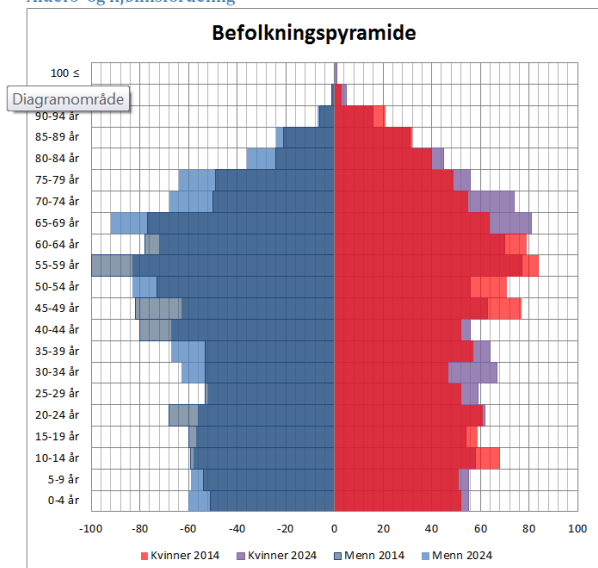
Allikevel kan man ikke legge skjul på at det forventes en nedgang i folketallet og at tilbudet innen idrett og fysisk aktivitet er avgjørende for å skape et stabilt samfunn for befolkningen. På den måten kan Smøla virke attraktiv med gode tilbud innen idrett og friluftsliv, med gode arenaer både i naturen og ved små og store anlegg.

Smøla kommune har vedtatt å ta imot flyktninger. I 2015 og 2016 skal 20 personer få bosetting i kommunen. En viktig del av integreringen vil være å få disse med på aktiviteter i

lokalsamfunnet og å få dem til å benytte seg av tilbud innen idrett og fysisk aktivitet. Dette krever tett samarbeid mellom det offentlige og frivillige lag og organisasjoner.

Alders- og kjønnsfordeling

Figurene viser en forholdsvis stabil folketallsutvikling. På figur 2 kan vi se at alder og kjønns sammensetningen viser at det er flest menn bosatt i kommunen. En annen tendens er at andel unge mellom 25 – 34 er synkende, noe som bør endres i henhold til stabilisering av folketall og antall barn i kommunen.

Resultatvurdering

Gjennomførte tiltak i planperioden 2009-2014

Anlegg

Gjennomføring av tiltak i planperioden kan sies å være formidabel. Med utgangspunkt i tabelloppsett fra forrige plan er gjennomføringen summert i tabellen nedenfor.

Ordinære anlegg	Anleggseier	Status
Smølahallen	Smøla kommune	Ferdig 2009 Samla kostnad:27 mill. Spillemidler: 8,4 mill
Kunstgressbanen	Smøla Idrettslag	Ferdig 2011 Samla kostnad: 6,3 mill Spillemidler: 2,5 mill
Skeetbane Nelvika	Smøla jeger og fisk	Ferdig 2009 Samla kostnad 419 000 Spillemidler :133 000
Nærmiljøanlegg		Status
Skilt og turbokser Turstier Smøla	Smøla kommune/ Smøla Idrettslag	Ferdig 2009 Samla kostnad 275 700 Spillemidler: 93 000
Uteområde på Straumen	Smøla kommune	Delvis gjennomført Kommunalt prosjekt med stedsutviklingsmidler.
Aktivitetsjungel i skogen ved Nordsmøla skole	Smøla kommune	Delvis gjennomført uten tilskudd av spillemidler
Kultursti ved Norsk Myrmuseum Moldstad	Stiftelsen Norsk Myrmuseum	Ferdig 2014 Samla kostnad 430 000 Spillemidler :185 000
Aktivitetsanlegg ved Innsmøla skole	Smøla kommune	Ferdig 2012 Samla kostnad : 83000 Spillemidler 37 000
Bade og aktivitetsanlegg Trettneset	Smøla kommune	Ikke gjennomført
Øyrin friluftspark Tursti	Øyrin BA	Delprosjekt som ikke er gjennomført Ferdig 2007 Spillemidler :199 000
Kultursti på Kuli	Smøla kommune	Ferdig 2008 Samarbeid med M&R fylkeskommune Spillemidler: 24 000. (Utbetalt i 2006)

Handlingsprogram for aktivitetstiltak

Tiltak	Status/gjennomført i planperioden
Leder og trenerrekruttering	Idrettskole for barn Dommerkurs Rekruttert trenere for fotball, håndball, klatring og aerobic Ulike andre kurs.
Anlegg	Tre av turløypene er tilrettelagt med universell utforming. Smølahallen har full tilgjengelighet.
Rehabilitering/vedlikehold	Det har liten grad vært gjennomført rehabiliteringsprosjekt.

Tiltak for funksjonshemmede

Tiltak	Status/gjennomført i planperioden
Aktivitetsskalender	Nettsider og facebook gir informasjon, men det er ikke jobbet spesielt for aktivitetsskalender for funksjonshemmede.
Tilgjengelighet nye anlegg og aktiviteter	Smølahallen og kunstgressbanen har universell utforming. Innsmøla skole - Tilrettelagt for funksjonshemmede
Rullestolbrukere i svømmehallen	Tilrettelagt en periode, men ikke brukt.
Fiskeplasser	Urealisert
Trimløype i Vindparken.	Turpost anlagt og universelt utforma.
GangeRolv	Tiltaket eksisterte en periode. DYT er også gjennomført på arbeidsplasser og skoler.
Månedlig aktivitetssdag	Urealisert.

Samarbeid

Tiltak	Status/gjennomført i planperioden
Aktivitetsskalender	Det har i perioden blitt etablert egne nettsider knytta til de fleste aktivitetstilbud. Facebook brukes i utstrakt grad for informasjon. En funksjonell kalender forutsetter ressurs for koordinering.
Samarbeid om etablering av nye tiltak og ved bygging av nye anlegg	Villmarkscamp. Samarbeid med NAV- Tilbud allidrett for tenåringer
Lederkurs	Noen kurs er gjennomført. Bla hjertestarter, livredning ifb innkjøp av utstyr i Smølahallen og svømmehallen.
Opprettelse av idrettsråd.	Ikke aktuelt da Smøla IL i løpet av perioden ble det eneste idrettslaget.

Uprioritert langsiktig program

Tiltak	Status/gjennomført i planperioden
Friidrettsanlegg	Urealisert
Anlegg for funksjonshemmede Skyting Friluftsliv Anlegg mot sjø/vann	Smøla skytterlag har i 2014 fått bevilga 200 000 i spillemidler til rehabilitering og universell utforming av skytterhuset. 3 turposter har universell utforming Planleggingsarbeid for fiskerampe ved Dyrnesvatnet er i gang gjennom Smøla Jeger og fisk.
Friluftstiltak i verneområdene	Gapahuker/fugleskjul og tilhørende flytebrygger på to øyer på Vestsmøla. Flytebrygge på Haugjegla fyr. Planlagt to fuglekikketårn. Prosjekt med Smøla kajakk gjennomført. Skilting og kart for kajakkturer ligger ute på www.opplevsmola.no
Rehabilitering av fotballbanen på Råket	Smøla IL bruker ikke banen og legger den ut for salg.

Generelt spillemidler

Erfaringen fra planperioden er at flere prosjekter kommer til underveis. Disse er ikke nødvendigvis en del av plan for idrett og fysisk aktivitet, men kan søke spillemidler dersom kostnaden er under 600 000 kr. En må likevel etterstrebe at de søknader som sendes fra vår kommune, er i tråd med planen.

I Smøla Kommune er det Smøla nærings- og kultursenter KF som veileder og behandler spillemiddelsøknader.

Handlingsplan

Det overordna målet for denne planen er at hele befolkningen på Smøla skal kunne drive fysisk aktivitet. Dette bidrar også til bedre folkehelse. De ulike målgruppene har i planprosessen vært kontaktet for innspill og tilbakemeldinger. I forrige planperiode fikk Smøla etablert mange nye arenaer for fysisk aktivitet. I tillegg har det i perioden blitt økt bruk av naturen til fysisk utfoldelse. Denne planen viderefører og utvider aktivitetstilbudene, men en har også holdt tiltakene på et nivå der en har realistisk måloppnåelse.

Behov for aktiviteter og anlegg

Det ble arrangert en framtidskveld den 26. november 2013 sammen med Møre og Romsdal idrettskrets. For Smølas vedkommende var dette tredje gang planprosessen ble gjennomført på denne måten. Arrangementet var et samarbeidstiltak mellom kommunen og frivillige organisasjoner/brukere, med idrettskretsen som operatør. Møtet var åpent, både for organisasjoner og enkeltpersoner, politikere, kommunalt ansatte som hadde interesse eller engasjement innen idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet. Hensikten med framtidskvelden var involvering, samarbeid og eierskap til en aktiv og dynamisk plan. Deltakerne bidro til kompetanse, engasjement og kreativitet, slik at planprosessen fikk en god start. Deltakerne representerte en god blanding med allsidig og bred kompetanse fra ulike miljø.

Fokus ble satt på analyse av sterke og svake sider ved dagens situasjon, hvilke satsningsområder bør vi ha, og hvilke tilbud vil vi ha i framtiden.

Resultatene ble slik:

Område	God form	Dårlig form	Kommentar
Idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet: Generell status	12	3	Smøla Idrettslag jobber godt. LHL og turposter/orientering framheves. Bredde. Ønskelig å få med flere.
Friluftsliv	19	0	Stor aktivitet. Ønske om bedre kvalitet på løypene. Få med flere ungdommer. Sjøsport/kajakk. Naturgitte forutsetninger for aktivitet
Frivillighet	8	6 (5 midt på)	Høyt aktivitetsnivå i liten kommune. Takk til ILDSJELER. Sliter med leder-rekruttering. Få organisatorer. Dugnaden er ikke død, men den har antatt andre former. (Kjøp)
Anleggsdekning	16	0 (3 midt på)	Smølahall, kunstgressbane, skytebane, ballbinger osv. Noen

			anlegg brukes for lite. Rehabiliteringsbehov og universell utforming.
Tilgang på spillemidler	15	0 (3 midt på)	Smøla har fått mye i denne planperioden. Ventetid, papirmølle. Søknad er tidkrevende.
Samhandling offentlig/frivillig	18	0	Smøla kommune bidrar med ressurser. Folk og midler.
Kompetanse- Trenerne og ledere	12	4 (1 midt på)	Mye realkompetanse. Foreldretrenerne. Noen tar kurs og opplæring. Skytterlaget er i norgestoppen. Nyrekruttering trengs.

Framtidskvelden kom ellers fram til følgende innspill til handlingsprogram:

Bygging av klubblokale i tilknytning til skeetbanen
Interaktivt kart over Smøla for kajakk
Ruste opp turstier til universell utforming
Ruste opp lokaler for aktivitet
Øke medlemsmasse
Rekruttere ledere
Folkeopplysning
Fysisk aktivitet for eldre
Lavterskeltilbud for inaktive
Svømmehall
Turløyper
Fotoskjul/fugletårn
Kajakk-etablere kajakkklubb
Motorcross
Innendørs 15 m skytebane
Tilrettelagt fiskeplass
Renovering av eksisterende anlegg
Oppgradere turstier
Flere aktive- få inaktive på banen

Noen av anleggsforslagene og forslag til aktivitetstiltak fra denne kvelden er innarbeidet i planen.

Aktivitet og anlegg for planperioden 2015-19

Smøla har et godt tilbud innen mange idrettsaktiviteter, og mange av Smølas 2146 innbyggere deltar aktivt innen idrett og friluftsliv. Dette er heller ikke så rart basert på de naturgitte omgivelsene Smøla har, samt at dugnadsånden er sterk i befolkningen.

Behovet på anleggssida de nærmeste årene er mest knyttet til oppgradering og videreutvikling av eksisterende anlegg. Nye behov og ønsker om anlegg er også kommet til, og her kan nevnes ønsket om en ballbinge på Veiholmen og klubbhus i tilknytning til kunstgressbanen på Hopen, motorcrossbane i Aunvågen og helseløyper/rundløyper i Hopenområdet og på Straumen

Smøla IL er det eneste idrettslaget i kommunen. I tillegg er Smøla skytterlag et forholdsvis stort lag og noen særforbund som bl.a Smøla jeger og fisk, Smøla sykkelklubb, LHL har en solid medlemsmasse.

Smøla kommune har ansvaret for Smølahallen, anleggene ved skolene/barnehagene og for svømmehallen på Dyrnes. I tillegg driftes turpostene i samarbeid med Smøla IL. Smøla Nærings- og kultursenter KF er pådriver for utbygginger innen Naturarv Smøla med tilrettelegging for friluftaktivitet og reiseliv.

Smøla IL drifter kunstgressbanen og er hovedbruker av Smølahallen. Tilbud innen idrettslaget er fotball for alle aldersgrupper som er den største aktiviteten, håndball, klatring, allidrett, aerobic og trim- og merke. I tillegg bruker mange trimrommet i Smølahallen for egenaktivitet. Ut over direkte tilskudd fra Smøla kommune til kunstgressbanen, får også skytterlaget og idrettslaget tradisjonelt tildelt midler fra kulturmidlene og Smøla IL har i noen år hatt et direkte tilskudd på 50 000 kroner fra Smøla Nærings- og kultursenter KF.

Vedlegg 2: Oversikt over lag og foreninger

Smøla og medlemskap i Friluftsrådet for Nordmøre og Romsdal

Friluftsrådet for Nordmøre og Romsdal har eksistert i 14 år og har i løpet av denne perioden knytta til seg 10 av kommunene i regionen. 5 (6 med Aure) av Nordmørskommunene er medlemmer. Rådets formål har følgende punkter:

- Bedre friluftskulturen
- Stimulere til friluftsliv for alle
- Arbeide gjennom samordnende og prioriterte planer.
- Være pådriver overfor medlemskommuner
- Sikring, tilrettelegging og drift av friluftsområder

- Skape større forståelse av nytten av friluftsliv

Generelt vedrørende tjenester

- Aktiviteter mot skoler, barnehager og ungdom skal være prioritert. Denne type tjenester bør i utgangspunktet være gratis, eventuelt så rimelig som mulig.
- Friluftsrådet skal være en ressursbank:
 - - personellmessig
 - utstyrmessig
- Gratis tjenester tilstrebes finansiert gjennom:
 - få med alle kommuner i Nordmøre og Romsdal som medlemmer i Friluftsrådet.
 - dialog med Møre og Romsdal fylkeskommune om økte økonomiske rammer.
- Aktiviteter mot andre målgrupper kan ha påslag til dekning av øvrige kostnader.
- Friluftsrådet skal synliggjøre effekten av medlemskap for kommunene.
- Drift av friluftsområder og anlegg med egne personellressurser skal ikke prioriteres. Dette skal primært skje gjennom samarbeid og tilskudd med kommuner og andre samarbeidspartnere

Friluftsrådet organiserer ”Stikk-Ut”-konseptet som er en elektronisk registrering av turmål. Tiltaket har slått an i medlemskommunene og etterspørres også for Smøla. Medlemskap i Friluftsrådet koster 7.50 kr pr innbygger og er et årlig tilskudd. Dette vil for våre 2146 innbyggere utgjøre en årlig utgift på litt over 16.000 kroner.

Friluftsrådet har stort fokus på aktivitet selv om de også gir tjenester gjennom blant annet planarbeid og kursvirksomhet. Barn og unge står i fokus. Et medlemskap i friluftsrådet vil kunne tilføre Smøla enda flere muligheter for aktiviteter i blant annet skolen. Rådet har en interkommunal profil, og deres arbeid binder kommunene sammen. Smøla må likevel selv initiere det vi ønsker av Friluftsrådet. Deres aktivitetsplan tilpasses innmeldte ønsker.

Smøla Kommune er ikke medlem, men bør ta sikte på å bli medlem i Friluftsrådet i løpet av planperioden. Medlemskapet koster lite, men gir tilbake mange muligheter og goder. Det er likevel nødvendig med en ressurs som kan koordinere og fremføre Smølas arbeidet inn mot Friluftsrådet. Eksempelvis må Smøla IL og Smøla Jeger og fisk involveres. I handlingsdelen i denne plana legger vi opp til at saken fremmes til politisk behandling ila 2016.

Folkehelseiltak

Vi ser at tilbud innen idrett og friluftsliv er viktig for å øke aktiviteten og for å motvirke sosiale forskjeller i aktivitetsvaner og helse. Et medlemskap i Friluftsrådet vil fremme ytterligere aktivitet særlig på friluftsområdet. Helseløyper og utarbeidelse av den typen tilrettelagt fysisk aktivitet kan være et nytt og viktig tiltak i Smøla. Helseløyper er en type turløyper som er tilrettelagt for alle aldre uavhengig funksjonsnivå, og denne type løype kommer spesielt de inaktive gruppene i møte. Formålet er å legge til rette for fysisk aktivitet for grupper med fysisk og/eller psykisk helserisiko.

For at helseløypa skal oppnå den helseeffekten som vi ønsker, må turvegen ha noen grunnkvaliteter. Derfor stilles det enkelte krav for å kunne kalle det en helseløype. Blant annet skal det være god skilting, det skal være opptil flere benker underveis i løypa. Videre skal turen ha liten stigningsgrad og turen skal være i estetiske gode omgivelser som kan gi inspirasjon og opplevelse. Ledelinjer, tilgjengelig toalett og belysning er også krav som stilles for å kunne kalle det en helseløype.

Etablering av helseløyper, spesielt med tanke på eldre og funksjonshemmede, må derfor plasseres i sammenheng med eldresenter, sykehjem og bolig for personer med funksjonsnedsetting. For svake grupper i samfunnet kan litt tilrettelegging føre til litt aktivitet med stor effekt for folkehelsen.

Friluftsliv og fysisk aktivitet

2015 er friluftslivets år. Stortinget vil i løpet av året legge opp til ei ny melding om friluftsliv, men før den kommer, er det Stortingsmelding nr. 39 (2000-2001) om friluftsliv som er gjeldende. Her er hovedlinjene i friluftspolitikken beskrevet. I kap. 2.1 står det:

2.1 Friluftsliv – innhald og verdiar

Gjeldande friluftslivspolitikkk legg til grunn at friluftsliv er «opphold og fysisk aktivitet i friluft i fritiden med sikte på miljøforandring og naturopplevelse». Målsetjinga er å fremje det enkle friluftslivet – for alle, i dagleglivet og i harmoni med naturen. Friluftslivspolitikken legg hovudvekta på ein kjerne av ikkje konkurranseprega, ikkje motoriserte fritidsaktivitetar som går føre seg på allment tilgjengelege, naturprega område.

I 2013 ga miljødepartementet ut et strategidokument for friluftsliv. Der var følgende hovedmål vektlagt:

- økt nærhet og tilgang til attraktive områder og ferdselsårer for friluftsliv der folk bor
- stimulering til friluftslivsaktiviteter

- videreutvikling av kunnskapsgrunnlaget om friluftsliv
- å skape økt bevissthet om friluftslivets positive effekter
- økt samarbeid og samordning mellom sentrale aktører innenfor friluftsliv

Stortingsmeldingen og strategidokumentet gir viktige føringer for kommunal satsing og prioritering. Smøla kommune ser gode effekter av økt tilrettelegging for friluftsliv. Primært med oppgradering av eksisterende turløyper, men også videreutvikling av turmål og turkart.

Samtidig kan tilretteleggingen bli bedre, særlig for mennesker med funksjonsnedsettelse. Universell utforming av anlegg gir økte muligheter for flere.

Det er også mangel på parkeringsplasser ved starten av mange turstier, og det kan noen steder være vanskelig å finne turen. Gang og sykkelstier er det lite av på

Smøla, men Smøla Vindpark er tilgjengelig for sykling og de fleste som driver med denne aktiviteten ser ut til å finne seg godt tilrette på veien. Det registreres ingen konflikt mellom syklende og annen trafikk. Dette understrekes også i folkehelsekartlegginga for Smøla.

Kajakk

Store deler av Smølas landområder og skjærgård fikk status som verna område i 2009. I den forbindelse fikk kommunen tilført midler til utvikling av reiseliv. Et av prosjektene der, har vært å utvikle Smøla som destinasjon for kajakkpadling.

Smøla kommune har stått i front for dette prosjektet og det er laga kart og merka løyper rundt hele Smøla.

Det er planer om å arrangere et eget konkurransearrangement for kajakk Smøla rundt. Arrangementet planlegges som et samarbeidsprosjekt mellom private aktører og det frivillige, og tenkes gå av stabelen i 2016.

Friluftsliv og aktiviteter om vinteren

År om anna kan Smøla få en vinter der det er muligheter for vintersport. Vinteren 2010 hadde vi slikt vær, og den gang ble det etter søknad til fylkesmannen gitt tillatelse til å kjøre opp skiløyper med scooter. Dette hadde svært positiv effekt på skiaktiviteten. I verneområdene kan slik tillatelse bare gis av fylkesmannen. I forbindelse med Smøla kommunes engasjement for turpostene, må vurdering og søknad om slikt løyve legges til kulturområdet i kommunen. Vinters tid er også tilfrosne vann en kilde til stor aktivitet på skøyter.

Ny barne- og ungdomsskole på Smøla

I forbindelse med økonomiplan/handlingsplan 2014-18 vedtok Smøla kommunestyre å bygge ny barne- og ungdomsskole for hele kommunen med ferdigstillelse i 2018. Aktivitetsområdet ved skolen er tatt inn i denne plana, og det er spilt inn ovenfor plankomiteen for ny skole at det må kjøres en grundig prosess med sterk involvering fra brukerne av skolen. I denne prosessen mener plangruppa at ønskede tiltak som kan bygges sammen med skolen må komme fram. Ved å sette opp den nye skolen som anleggsflate, vil tiltakene kunne innpasses. I planarbeidet kom det imidlertid inn noen innspill som her nevnes:

- friidrett
- rundløype på Hopen
- volleyball
- dansesal
- aktivitetsflate i tilknytning til ny skole må gjøres mulig å islegge
- anlegge en aktivitetsbane i Smølamyra for røff utfoldelse

Ny felles skole vil være et stort løft for Smøla kommune. Dette vil også prege prioriteringene i det kommunale systemet.

Merverdiavgift - kompensasjonsordning

Før 1. jan 2010 var det bare offentlige investeringer/innkjøp som fikk mva-kompensasjon fra staten. I forbindelse med bygging av kunstgressbanen på Hopen, inngikk derfor Smøla kommune og Smøla Idrettslag en avtale der Smøla kommune påtok seg ansvar og står som garantist for anlegget med et årlig driftstilskudd på 30 000 i 15 år.

En viktig endring er at lag og foreninger nå etter søknad kan få momskompensasjon for anlegg. Ordningen gjelder idrettsanlegg der byggearbeidene er igangsatt etter 1. januar 2010. Den omfatter alle som oppfyller vilkårene for å motta spillemidler. Søknader om momskompensasjon skal, i likhet med søknader om spillemidler, leveres elektronisk gjennom eget søknadsskjema på nettstedet www.idrettsanlegg.no. Regnskapsskjema og revisjonsrapport skal inngå som vedlegg til søknaden, og må oversendes innen årlig gitt søknadsfrist.

Universell utforming

Fokus på universell utforming ved bygging av anlegg er lovfesta i plan og bygningsloven og i diskriminerings- og tilgjengelighetsloven. Alt arbeid med spillemidler skal ha dette fokuset. Retningslinjer for spillemiddelordningen gjør at alle anlegg må vurdere dette.

Faktorer for måloppnåelse

Dersom vi skal lykkes i arbeidet med å nå målsettingene i denne plana, er det mange som må arbeide sammen. Dette er aktive enkeltpersoner, idrettslagene, andre frivillige lag som jobber med idrett og friluftsliv, grunnskolen, museet, idrettsrådet, ungdomsrådet, de eldre og kommunen, og også Friluftsrådet Nordmøre og Romsdal dersom Smøla velger å bli medlem. I tillegg kreves det samarbeid med idrettslag i nabokommuner, idrettskretsen og Møre og Romsdal fylkeskommune. Smøla kommune vil sikre at det er kompetanse og kapasitet i kommunen som kan rettlede lokale lag i arbeidet med å søke om økonomisk støtte til aktiviteter og anlegg.

Prioritert handlingsprogram for anlegg 2015-19

Gjennom folkemøte, møter i referansegrupper og arbeid i plangruppa og styringsgruppa samt innspill fra enkeltpersoner, har de som har utbyggingsplaner eller ønsker, blitt invitert til å melde inn sine anleggsbehov. Alle skal ha hatt god mulighet til å gjøre seg kjent med fristen for innmelding.

Sammenlignet med forrige planperiode har det ikke vært mange anleggsønsker ved inngangen til kommende planperiode. Årsaken til at anleggsbehovet er mindre, kan være at de fleste aktiviteter som drives på fast basis i Smøla kommune, allerede har sine anlegg. Det er stor aktivitet rundt i kommunen og med mulig befolkningsvekst, kan en anta at behovet for nye og andre typer anlegg er tilstede. Runden med folkemøte og møter med referansegruppene gjør at plangruppen sitter med klare signaler om at prioritering av turløypesystemet står høyt. Særlig mener mange at bedre tilrettelegging og utbedring av stiene bør komme høyt opp.

Prioritering gjelder hvis en har mange søknader samme år. Uavhengig plassering på lista er det slik at det tiltaket som først klarer å bli prosjektert og finansiert, stiller fremst i køen.

Ordinære anlegg og nærmiljøanlegg prioriteres hver for seg når søknadene sendes inn.

Prioritering av anlegg 2015-19

Forkortelser: S = spillemidler (Stat/fylke)

K= kommunalt tilskudd

P= privat/dugnad

Driftskostnader

Pr	Oppgitt i 1000 kr	Ansv. ansvarlig	Inv. kostnad	2015			2016			2017			2018			Årlig drift/ Vedlikehold
				S	K	P	S	K	P	S	K	P	S	K	P	
	Anlegg															
	Ordinære anlegg															
1	Innendørs 15 m skytebane	Smøla Skytterlag	2500	700	450	1350										
2	Klubbhus – Kunstgressbanen	Smøla IL	2650				880		1770							
3	Svømmehall Rehabilitering	Smøla kommune	3000				1000	2000								
4	Motorsportanlegg	Smøla motorcross-klubb	1300				450		850							10
5	Skoleanlegg Ny skole	Smøla kommune	10000							3000	7000					50
6	Vannsportanlegg: Flytebrygge Edøya	Smøla nærings- og kultursenter KF og private på Edøya	1000							333	333	333				20

Pr	Oppgitt i 1000 kr	Ansv. ansvarlig	Inv. kostnad	2015			2016			2017			2018			Årlig drift/Vedlikehold
				S	K	P	S	K	P	S	K	P	S	K	P	
	Anlegg	Ansv. ansvarlig	Inv. kostnad													
	Nærmiljøanlegg															
1	Ballbinge – Veiholmen	Veiholmen Vel	530	280		250									3	
2	Gapahuk og tilkomstvei Dyrnesvatnet	Smøla kom. Vestsmøla Vel Smøla I.L	400	200	160	40									2	
3	Turstier/turløyper - utbedring/rehabilitering - universell utforming på flere - flere turmål (gammelveien Dyrnes/Råket)	Smøla kommune/ Smøla I.L/ Vestsmøla Vel	600 300				50	50	50	75	75	50	125	125	4	
4	Gapahuk og tilkomstvei Hansbakkvarden	Hansbakk- vardenes venner					300		300						2	
5	Kvistvågen friluftspark rehabilitering	Smøla kommune	500				250	150	50						4	
6	Klubbhus skeetbanen i Nelvika	Smøla jeger og fisk	800				400		400						8	
7	Øyrin friluftsområde	Bygdelaget Øyrin	600				300		300						5	
8	Helseløype Straumenområdet	Smøla kommune Innsmøla Vel	600							300	150	150			3	
9	Helseløype, aktivitetssti, turløype Hopen rundt.	Smøla kommune. Flere?	2000										1000	1000	3	
10	Tilrettelagt fiskeplasser Universell utforming	Smøla jeger og fisk	400				400		400						3	

Forholdet til kommuneplanens arealdel og økonomiplanen

Smøla kommune har i planperioden for denne planen også hatt revidering av arealdelen i kommuneplanen. Nye planlagte anlegg er varslet for innarbeidelse i den nye kommuneplanen. Arealbruken er avklart innenfor eldre reguleringsplaner eller gjelder oppgradering av eksisterende anlegg.

Smøla har ingen områder som er sikret etter Statlig sikring av friluftsområder gjennom direktoratet for naturforvaltning. En slik kartlegging bør skje i perioden. Signal er gitt om at kommunene vil bli pålagt et slikt arbeid innen 2018. Møre og Romsdal Fylkeskommune kan tildele tilskudd til å få gjennomført et slikt arbeid. I revidering av planprogram for ny kommunestyreperiode bør dette tas inn. En ser det som formålstjenlig at dette arbeidet gjøres før arealene tas inn i kommuneplanen. I den gamle planen er særlig viktige områder for friluftsliv lista opp i vedlegg 3. Dette revideres og videreføres også i denne plana og ligger som et grunnlag for arbeidet med statlig sikring av friluftsområder.

Vedlegg 3: Liste over aktuelle områder for statlig sikring av friluftsområder.

Handlingsprogram for aktivitetstiltak

Leder og trenerrekruttering

Hva skal gjøres? Målgruppe.	Hvordan?	Hvem?	Når?
Flere ledere, trenere og aktivitetsledere. Målgruppe: Alle.	Ta vare på ildsjelene som finnes og gi disse faglige påfyll og anerkjennelse. Skolering opplæring Godtgjørelse. Kartlegge interessen blant ungdom til å ta på seg lederansvar: - kurs og opplæring av disse	Behov for en koordinator – helst i kommunal regi.	I løpet av planperioden

Samarbeid

Hva skal gjøres? Målgruppe	Hvordan?	Hvem?	Når?
Bevisstgjøring - fysisk aktivitet og folkehelse. Målgruppe: Alle	Informasjonsarbeid. <ul style="list-style-type: none"> • temamøte • Informasjon ifm arrangement 	Folkehelsekoordinator i samarbeid med Smøla IL Skolen	
Samarbeid om etablering av nye tiltak og ved bygging av anlegg Målgruppe: Lag og foreninger	Møtepunkt mellom de som ønsker anlegg og som kan samarbeide.	Eks.: Smøla jeger og fisk, Smøla IL, Smøla Grunneierlag, velforeninger m.fl.	I planperioden
Lederkurs Målgruppe: Enkeltpersoner	Gå sammen om felles lederkurs, helst lokalt.	Lag, foreninger, Smøla kommune	Sondere behovet i 2016
Arrangement Målgruppe: Alle	Eks: Søndagsturen, friluftscamp for barn, mm	Smøla Kommune, Smøla Jeger og fisk, Smøla IL, m. flere	Årlig i perioden
Smøla rundt med kajakk. - konkurranse Målgruppe: Lokalt, nasjonalt og	Større arrangement der arrangør spiller på lag med frivillige.	Smøla kommune, Smøla IL Velforeninger, andre foreninger og privatpersoner	2016

internasjonalt- De som er kajakkinteressert.			
Rekruttering av nye målgrupper Målgruppe: Funksjonshemmede og inaktive.	"Levva livet på Smøla"- videreføring og utvidelse av aktivitetsprosjekt for funksjonshemmede og inaktive	Smøla kommune, LHL, NAV	

Friluftsliv

Hva skal gjøres? Målgruppe.	Hvordan?	Hvem?	Når?
Bedre turløpesystemet. Få flere ut på tur Målgruppe: Alle	Lage plan for turløpesystemet. Aktivitetstiltak	Smøla kommune Smøla IL og enkelte lokale foreninger	2015
Medlemskap i Nordmøre og Romsdal friluftsråd Målgruppe: Barn og unge	Politisk sak. Må finansieres	Smøla kommune	2016
Statlig sikring av friluftsområder Målgruppe.	Kartlegging og verdisetting av areal for sikring til friluftsførmål. Inklusiv "Barnetråkk"	Smøla kommune	Innen 2018
Kortreist friluftsliv Målgruppe: Inaktive	Arrangement i samarbeid med NAV		
Helseløyper Målgruppe: Funksjonshemmede og inaktive	Prosjekterer helseløype i Hopenområdet og Straumenområdet	Smøla kommune	

Uprioritert langsiktig program

Dette er en uprioritert liste over langsiktig behov for idrettsanlegg, friluftsområder og aktivitetsrettede tiltak.

2. Anlegg

Hva skal gjøres?	Hvordan?	Hvem?	Når?
Friidrettsanlegg – delanlegg med løpebane, kule, diskos, høyde, lengde, og lignende.	Bør kombineres med og i tilknytning til kunstgressbanen/ny skole	Kommune i samarbeid med idrettslaget	
Tilkomst badestrand på Edøya		Smøla kommune	
Nytt svømmeanlegg i tilknytning til ny skole		Smøla kommune	
Nærmiljøanlegg Trettvikdalen	Videreføring av planlagt anlegg	Smøla kommune	
Anlegg for funksjonshemmede <ul style="list-style-type: none">- Skyting- Friluftsliv- Anlegg mot sjø/vann	Gapahuk, lavvo, kajakk, kano, båt og lignende		
Skatebane		Innspill fra enkeltpersoner	
Roanlegg		Brenneriet Veiholmen	
Anlegg for kajakk		Smøla kajakkklubb er under etablering	
Hinderløype i smølanaturen		Innspill fra enkeltpersoner	
Paintballanlegg		Innspill fra Smøla ungdomsråd	

VEDLEGG

[Vedlegg 1: Kart og oversikt over anlegg og områder for idrett og fysisk aktivitet.](#)

[Vedlegg 2: Registrerte lag og organisasjoner i Smøla med fysisk aktivitet som interesseområde.](#)

[Vedlegg 3: Oversikt over aktuelle områder for statlig sikring av friluftsområder.](#)

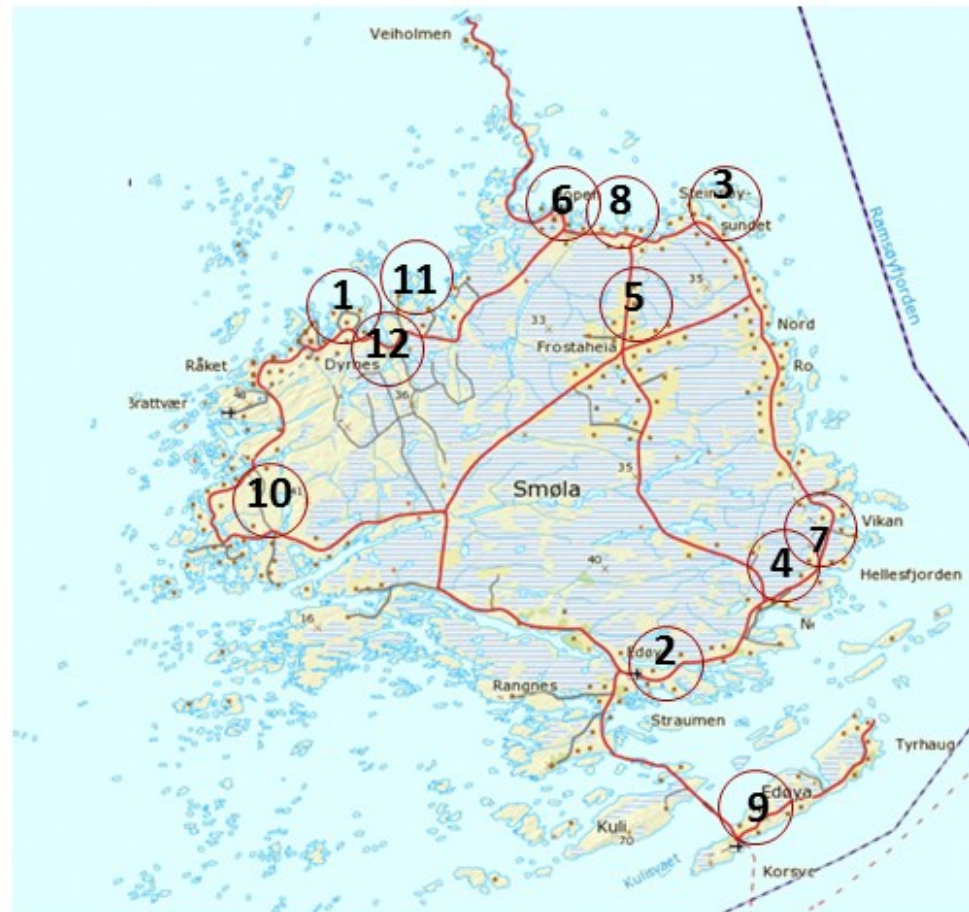
Vedlegg 2: Register med kart og oversikt over anlegg og områder for idrett og fysisk aktivitet

Kategori	Anleggsnavn	Eier
Aktivitetsanlegg, ballbane	Innsmøla Skole	Smøla Kommune
	Nordsmøla Skole	Smøla Kommune
Aktivitetsanlegg, ballbinge	Bakkamyra Skole	FAU(Byggherre)
	Trætviikdalen Ballbinge	Smøla Kommune
Aktivitetsanlegg, balløkke	Bakkamyra Skole (2 stk.)	Smøla Kommune
	Smøla Ungdomsskole	Smøla Kommune
	Jørnsletta	Smøla Idrettslag
	Nelvika Ballslette	Nelvika Grendalag
	Nordsmøla Skole	Smøla Kommune
	Veiholmen Skole	Smøla Kommune
Aktivitetssal, gymnastikksal	Austsmøla skole/samfunnshus	Smøla Bluesklubb
	Bakkamyra skole/samfunnshus	Smøla Kommune
	Innsmøla skole/samfunnshus	Smøla Kommune
	Nordsmøla skole/samfunnshus	Smøla Kommune
Aktivitetssal, samfunnshus(idrettsdelen)	Veiholmen Samfunnshus	Veiholmen Samfunnshus
Bad- og svømmeanlegg, svømmebasseng	Bakkamyra Skole	Smøla Kommune
Flerbrukshall	Smølahallen	Smøla Kommune
Fotballanlegg, gressbane	Råket Fotballbane	Smøla Idrettslag
Fotballanlegg, kunstgressbane	Smøla Kunstgressbane	Smøla Idrettslag
Fotballanlegg, grusbane	Innsmøla Skole	Smøla Kommune
	Nordsmøla Skole	Smøla Kommune
Friluftsliv	Friluftsparken, Kvistvågen	Smøla Kommune
	Turløyper Smøla	Smøla Kommune/Smøla Idrettslag
	Moldstad – kultursti	Norsk Myrmuseum
	Øyrin	Øyrin
	Hansbakkvarden	Privat
Småbåthavner	Hopen Småbåthavn	Hopen Småbåtlag
	Rokstad Marina	Privat
	Nelvika Småbåthavn	Nelvika Båtforening
	Rosvoll Småbåthavn	Rosvoll Småbåtlag
	Straumen Gjeste- og småbåthavn	Straumen Småbåtforening
	Tretneset Småbåthavn	Tretneset Småbåtlag

	Dyrnesvågen Småbåtlag	Dyrnesvågen Småbåtlag
	Steinsøysund Småbåtlag	Steinsøysund Småbåtlag
	Smøla Ferie- og haviskesenter	Smøla Ferie- og havfiskesenter
	Råket Småbåtlag	Råket Småbåtlag
	Veiholmen Gjestebrygge	Veiholmen S-lag
	Hellesfjorden Småbåtanlegg	Privat
Idrettshus	Råket fotballbane	Smøla Idrettslag
Kulturbygg, lokalt	Bakkamyra Kulturhus	Smøla Kommune
	Gurisentret	Smøla Kommune
Skyteanlegg	Nelvika Skytebane, 100m	Smøla Skytterlag
	Nelvika Skytebane, 200m	Smøla Skytterlag
	Nelvika Skytebane, skytterhus	Smøla Skytterlag
	Nelvika Skeetanlegg	Smøla Jeger og fisk
Vannsportanlegg	Nelvika Flytebrygge	Nelvika Småbåtforening
	Nelvika Småbåthavn, båthus	Nelvika Småbåtforening
Golfbane	Dyrnesdalen Golfbane	Smøla Golfklubb
Barnehager med lekeområder	Brattvær Barnehage (/Bakkamyra skole)	Smøla Kommune
	Innsmøla Barnehage (/Innsmøla skole)	Smøla Kommune
	Nordsmøla Barnehage (/Nordsmøla Skole)	Smøla Kommune
	Veiholmen Barnehage	Smøla Kommune
Uteområder, lekeområder	Thule Aktivitetsgård	Privat
	Dyrnesenga friområde	Smøla Kommune/privat
	Ballslette Straumen	Smøla Kommune/privat
	Storheia lekeplass	Frostadheia Bedehus/ Storheia Sanitetsforening
	Hopen Lekepark	Smøla Kommune/Hopen Yngres Sanitetsforening
	Hellesfjorden Lekepark	Privat
	Sætran lekeområde	Smøla Kommune
	Lekeplass Edøya	Privat
	Steinsøynes Lekepark	Privat

Mindre anlegg

- 1 Dyrnesdalen golfbane
- 2 Ballslette Straumen
- 3 Jørnsletta (Steinsøysund)
- 4 Ballslette Nerdvika
- 5 Storheia lekeplass (Frostadheia)
- 6 Hopen lekeområde
- 7 Hellesfjorden lekeområde
- 8 Sætran lekeområde
- 9 Lekeplass Edøya
- 10 Lekeplass Steinsøynes
- 11 Thule aktivitetsgård
- 12 Dyrnesenga friområde

Idrettsanlegg og kommunale anlegg

1 Bakkamyra skole gymsal/

svømmehall/ballbinge/balløkke

2 Veiholmen /barnehage/

ballbane/balløkke/samfunnshus/

klatrevegg/

3 Innsmøla skole/ samfunnshus/

/aktivitetsanlegg /ballbinge

4 Nordsmøla skole/ballbane/balløkke/

gymsal/aktivitetsjungel

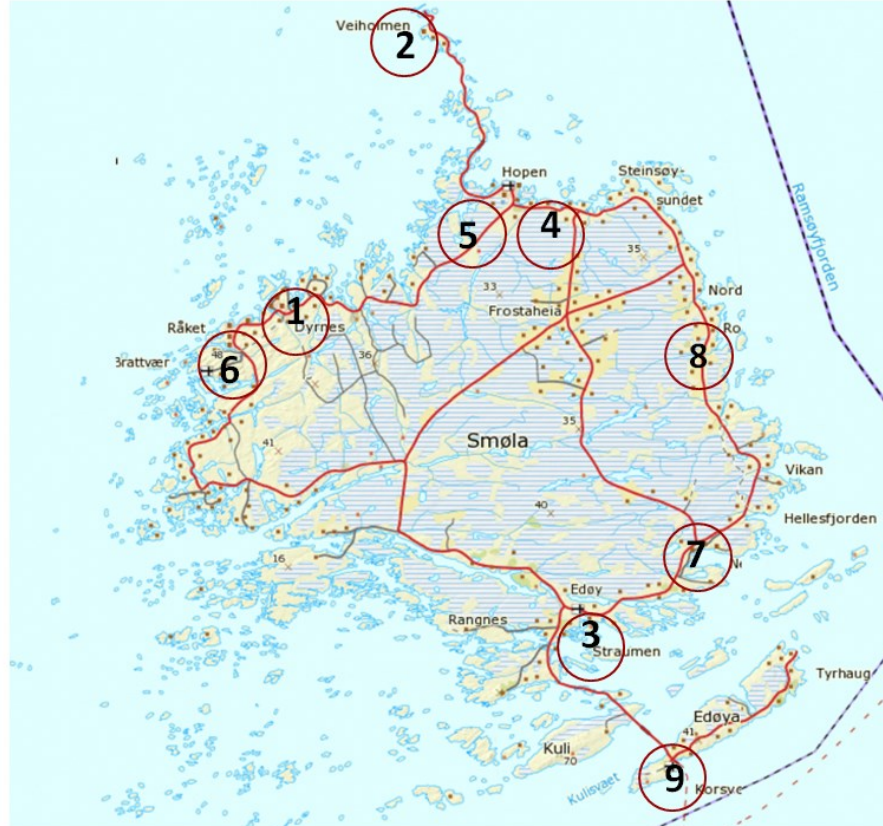
5 Smølahallen/kunstgressbanen

6 (Råket fotballanlegg gressbane)

7 Smøla skytterlags anlegg

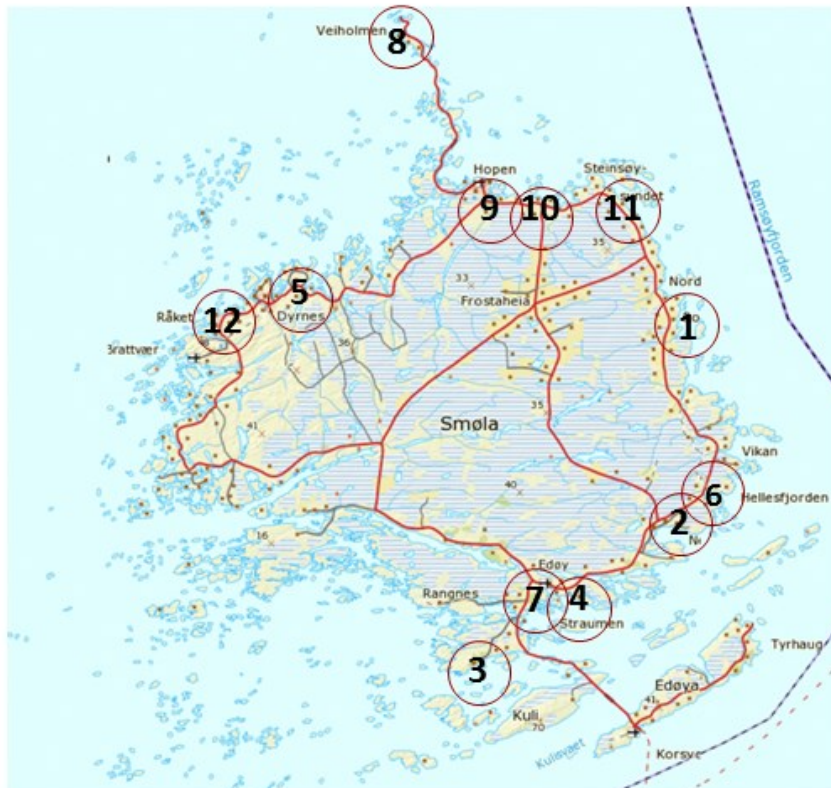
8 Austsmøla-forsamlingshus

9 Gurisentret- kulturbygg

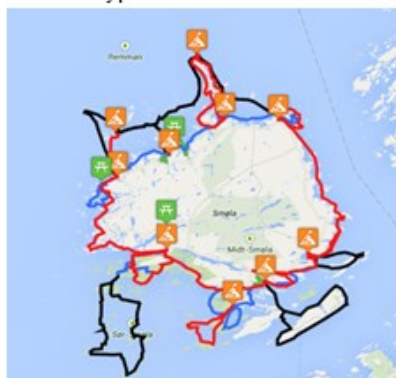
Småbåthavner

- 1 Rokstad Marina
- 2 Nelvika Småbåtlag
- 3 Rosvoll Småbåthavn
- 4 Straumen gjeste- og småbåthavn
- 5 Dyrnesvågen Småbåtlag
- 6 Hellesfjord Småbåthavn
- 7 Tretneset Småbåthavn
- 8 Veiholmen S-lag/ Havkroas gjestebrygge
- 9 Hopen Småbåtlag
- 10 Smøla ferie- og havfisksenter
- 11 Steinsøysund Småbåtlag
- 12 Råket Småbåthavn

Friluftsliv

1. Friluftsparken
2. Moldstad kultursti
3. Hansbakkvarden
4. Øyrin
5. Padleruter
6. Turløyper

5

6

Registrerte lag og organisasjoner i Smøla med fysisk aktivitet som interesseområde.

Lag og organisasjoner	Kategori:	Leder:	Telefonnr:	Ca antall medlemmer
Smøla IL	Idrett og friluftsliv	Stine Grindstein		250
Smøla Skytterlag	Idrett og friluftsliv	Erling Kanestrøm	71 54 12 26 906 81 588	130
Smøla sykkelklubb	sport	Svein Martinsen	95281574	55
Smøla Dartklubb	Idrett og friluftsliv	Elen Holmen	92847286	
Smøla Jeger og Fisk	Idrett og friluftsliv	Anker Møllerop	40402051	110
Smøla Golfklubb	Idrett og friluftsliv	Anders Neerland		50
Skarven 4H	Idrett og friluftsliv Barn	Britt Strandheim	46822116	
Speiderne	Idrett og friluftsliv	Cecilie S. Aspaas	48111008	33
Smøla gatebilklubb	ungdom	Nina Ugelvik	41678758	25
Motorcross-klubben	ungdom	Tor-Andre Lie		
Øyrin	Idrett og friluftsliv Friluftsliv	Ernst Olav Blakstad	90200149	120
Smøla revmatikerlag	Andre klubber, foreninger og lag	Berit Johnsen	71541641	52
NFU	Interesse-	Per Terje Baadnes	91539314	12

	organisasjon for funksjons-hemmede			
Smøla lag av LHL	Ande klubber, foreninger og lag	Mathias Rødahl	95132061 71 54 0139	73
Smøla Grunneierlag		Svein Roksvåg	97598966	
I tillegg til disse arrangerer enkelte velforeninger, bygdelag, sanitetsforeninger ol tiltak med fysisk aktivitet				

Oversikt over aktuelle områder for statlig sikring av friluftsområder.

Områder for friluftsliv

Møre og Romsdal fylkeskommune driver et omfattende arbeid med statlig sikring av områder til friluftsliv og fysisk aktivitet. Smøla har pr i dag ingen områder som er registrert gjennom Direktoratet for naturforvaltning som statlig sikret. Fylkeskommunen ønsker også at vi skal drive et arbeid med registrering av steder der barn ferdes og driver med uorganisert lek. "Barnetråkk".

Utfartssteder

Dyrøya

Ligger på østsiden av Smøla og har fine badeplasser. Øya er brukt som utfartssted. På øya er det fin lagune med mange ankringsplasser. Fint å fiske og sette opp telt. Området mangler sanitæranlegg og muligheter for søppeltømming. Øya er privat eie og fungerer som beiteområde for sau.

Kvistvågen friluftspark

Friluftsparken ligger på sørsiden av Smøla. Stedet benyttes både av tilreisende og lokalbefolkningen. Området benyttes også til speiderleir, badeplass og friluftsgudstjenester. Området har sanitæranlegg, søppelstativer og benker. Stor parkeringsplass. Eies av Smøla Kommune.

Jakt og fiske

Smøla er et eldorado for friluftsfiskere. Det er også mulig å drive småviltjakt. De fleste jaktrettighetene disponeres av grunneierlaget, men det er også en del private grunneiere som leier ut jaktterreng. Grågåsjakta i august er mest populær og har stor interesse for tilreisende. På sørsiden av Smøla finnes det mange saltvannsstrømmer hvor det kan fiskes sjørøret. Disse plassene har blitt svært populær de siste årene og her er det tilatt å fiske hele året uten fiskekort.

Innlandsfiske

På Smøla finnes det mange fiskerike innlandsvann. De benyttes av både lokalbefolkningen og turister. En del av vannene er det utsatt fisk fra lokale fiskestammer, i tillegg finnes det også sjørørett i mange av dem. I flere av vannene drives det kultiveringsarbeid.

Vassdrag

Hopenvassdraget

Vassdrag på Nordsmøla som er sjøørretførende. Fiskerettighetene disponeres av grunneierlaget, som selger fiskekort for nesten hele kommunen. Sjøørretfisket på høsten er blitt populært også for tilreisende. Kultiveringstiltak er ikke fullført. Vassdraget ligger innenfor naturreservat.

Roksvågvasdraget

Vassdrag på Austsmøla som er sjøørretførende. Fiskerettighetene disponeres av grunneierlaget. Det er tillatt med sjøørretfiske på høsten. Kultiveringsplaner finnes.

Hinnåvassdraget

Vassdrag på Sørsmøla som er sjøørretførende. Dette er privat eid. Fiskekort selges av Skjølberg sameie som disponerer rettighetene til vassdraget. Det er tillatt fiske på høsten. Området ligger delvis innen naturreservat

Fuglevågvasdraget

Vassdraget på sørvestsiden av Smøla. Det er sjøørretførende. Vassdraget er naturreservat. Rettighetene disponeres av grunneierlaget. Tillatt fiske på høsten.

Kulturminneløyper

På nordøstsiden av Kuløy er det anlagt ei merka kulturminneløype fra 2007. Kobbergruvene på Skjølberg er også ei løype som er registrert som kulturminneløype og omtalt på Digitalt fortalt.

Norsk myrmuseum har i perioden anlagt kulturminneløype og gapahuk rundt Gåsvatnet på Frostadheia.